

Kronik: Hvem er ansvarlig, hvis en robot gør skade?

Robotterne har gjort deres indtog og skabt nye muligheder. Effektivitet og sparede omkostninger er fordele, der på kort sigt er inden for rækkevidde, for potentialet er stort inden for bl.a. transport, lægebehandling, uddannelse og landbrug.

DRONE

SELVKØRENDE BIL

ROBOTPLÆNEKLIPPER

ROBOTSTØVSUGER

Men med ny teknologi følger også udfordringer, og det er man i EU-regi blevet opmærksom på. For hvem er ansvarlig, hvis en robot gør skade på et menneske? Det spørgsmål blev for alvor aktuelt, da en selvkørende Tesla i sommeren 2016 forulykkede og slog føreren af bilen ihjel.

Aktuelt er der ingen særlige regler for robotter. Det betyder dog ikke, at der er frit spil – f.eks. gælder både færdselslovens regler, reglerne om produktansvar og de almindelige erstatningsregler.

Gældende regler og principper om blandt andet arbejdsskadesikring og produktansvar regulerer allerede på tilstrækkelig vis robotter, der opererer inden for en virksomheds fire mure – som de længe har gjort det i bilindustrien. Det nye er imidlertid, at robotterne er blevet mobile og nu er klar til at færdes autonomt mellem 'fremmede' mennesker. Her kommer den nuværende regulering til kort.

Derfor foreslår Europa-Parlamentet, at robotter 'fødes' med objektivt ansvar, som man kender det fra bl.a. færdselsloven og senest den danske dronelovgivning. Parlamentet har opfordret EU-Kommissionen til at udarbejde EU-regler på området. På nuværende tidspunkt tilfalder ansvaret producenten, hvis robotten er 'defekt'. Det er dog op til den skadelidte at bevise, at robotten var defekt – og det er ikke altid ligestil.

Hvis robotter 'fødes' med objektivt ansvar, betyder det, at ejerne med stor sandsynlighed vil blive forpligtet til at forsikre deres robotter – igen svarende til færdselslovens og dronelovgivningens ordning. Når alle robotter tillægges objektivt ansvar, vil den tilskadekomne ikke skulle bevise en defekt. Ejerne vil derfor ende med regningen, medmindre ejeren kan påvise, at skaden skyldes en defekt ved robotten eller er den tilskadekomnes egen skyld.

Bevægelsen mod objektivt ansvar fører således formentlig til, at der skal være en todelt sikkerhed for de skadelidte, hvor ansvaret enten påhviler ejeren eller producenten – og i praksis vil det være disses forsikringsselskaber.

Robotproducenter, mellemhandlere og disses forsikringsselskaber bør derfor allerede nu overveje, hvordan denne mulige regulering skal håndteres. For de kommer til at bære ansvaret, når robotter og lignende autonome produkter gør skade på mennesker.

Det kan ikke udelukkes, at man i EU ikke nøjes med at indføre et særligt ansvar for robotejere, men at man også vil ændre produktansvarsdirektivet generelt. Det betyder, at det ubetingede objektive ansvar kommer til at gælde alle produkter.

Selv hvis der ikke kommer en regulering fra EU, er det sandsynligt, at praksis vil bevæge sig hen mod en objektiv ansvarsnorm. Udviklingen mod en ændret ansvarsnorm har været i gang, siden automatiseringen af vores samfund for alvor tog fart, og med de selvkørende robotters ankomst kan det let tænkes at kulminere. For den seneste teknologiske udvikling viser, at den traditionelle ansvarsnorm baseret på skyld er utilstrækkelig.

Læs også kronikken i Ingeniøren.

Vil du vide mere?

Hvis du har spørgsmål eller brug for en sparringspartner inden for drone- og robotteknologi, er du velkommen til at kontakte advokat Steffen Hebsgaard Muff på shm@njordlaw.com eller pr. telefon 77 40 10 17.